

KORPORATIV LOYIHA BOSHQARUVI

Mirzakulov Bexzod Faxritdinovich

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Biznes va tadbirkorlik oliy maktabining 70411202 – Loyiha boshqaruvi (Project Management) magistratura mutaxassisligi sirtqi ta'lim shakli tinglovchisi

Annotatsiya: Korxonani boshqarishda loyiha yondashuvi kompaniya faoliyatining muhim jihati bo'lib, unga o'z faoliyat sohasida korxonaning etakchi mavqeini saqlab qolish imkonini beradi. Mustaqil loyihalarni boshqarish samaradorligiga xarajatlar va amalga oshirish vaqtini qisqartirish, amalga oshirish sifatini oshirish va natijada mijozlar ehtiyojini qondirish orqali erishiladi. Shu munosabat bilan, korporativ loyihalarni boshqarish tizimi korxonada faoliyatini boshqarishning samarali vositasidir.

Kalit so'zlar: korporativ loyihalarni boshqarish tizimi, boshqaruv samaradorligi.

So'nggi yillarda zamonaviy iqtisodiyotda biznes tizimlarining rivojlanishi loyihaga yo'naltirilgan boshqaruv yondashuvini joriy qilish tendentsiyasi bilan tavsiflanadi. Kompaniyaning shakllanishining dastlabki bosqichlarida, qoida tariqasida, korporativ loyihalarni boshqarish tizimi paydo bo'ladi, uning maqsadi amalga oshirilayotgan loyihalar samaradorligini oshirishdir.

Korporativ loyihalarni boshqarish tizimi (CPMS) - bu korxonaning loyiha faoliyatini samarali amalga oshirishga qaratilgan tashkiliy, axborot va ta'lim boshqaruvini qo'llab-quvvatlash tizimi.

Birinchi yo'nalishning maqsadi - xodimning loyihaning o'ziga bo'lgan ehtiyoji haqidagi tushunchasini rivojlantirish, shuningdek, jamoa ichida va boshqaruvga nisbatan hurmatli munosabatlarni yaratish. O'z navbatida, loyiha boshqaruvi idorasi loyiha va uni ishlab chiqish jarayoni bilan bog'liq ma'lumotlarni yagona ma'lumotlar bazasida tuzishi kerak. Shu bilan birga, loyiha menejerlarini muvofiqlashtirish tizimi tashkil etilishi va tashkil etilishi kerak.

Tashkiliy tuzilma korporativ loyihalarni boshqarish tizimining asosiy qismlaridan biridir. U texnologik xaritalarni joriy etish va ularni shakllantirish orqali axborot almashish jarayonini o'rnatish orqali rivojlanadi. Shu bilan birga, korporativ resurslarni boshqarishda me'yoriy-uslubiy baza muhim rol o'ynaydi, bu esa barcha jalb qilingan jamoa a'zolari uchun loyihani boshqarish jarayonlariga qo'yiladigan rol va talablarni tartibga solish imkonini beradi. Shunday qilib, to'g'ri ishlab chiqilgan metodologiya mavjud bo'lganda, ish rejasini amalga oshirishda yuzaga keladigan noaniqlik kamayadi va amalga oshiruvchi guruhlarda munozarali muammolar bo'lmaydi.

Korporativ loyihalarni boshqarish tizimini amalga oshirish ikki yo'l bilan mumkin: inqilobiy - agar barcha qismlar bir vaqtning o'zida ishlab chiqilgan bo'lsa yoki evolyutsion - elementlarning rivojlanishi ketma-ket sodir bo'lganda. Ikkinchi holda, kamroq tashkiliy qarshilik mavjud, ammo kelajakda ko'proq elementar o'zgarishlar kutilmoqda. Birinchi variant korporativ boshqaruv darajasida jiddiy qo'llab-quvvatlashni va tashkiliy qarshilikni engishni talab qilsa-da, shu bilan birga, tizimning barcha elementlari bir-biri bilan birlashadi. Rivojlanish variantini tanlash tashkilot rivojlanayotgan sohaning xususiyatlari va o'ziga xosligi, jarayonlarning rivojlanish darajasi, boshqaruv va tashkiliy madaniyat tomonidan qo'llab-quvvatlanishiga bog'liq. CMMSni kontseptsiya va metodologiyani ishlab chiqishdan ko'ra amaliy vazifalar bilan boshlash yaxshiroqdir:

- * loyiha ofisini yaratish va uning tashkilot muhiti bilan integratsiyalashuvi uchun mas'ul shaxslarni tayinlash;
- * metodologiyaning shablonlari va umumiy tamoyillarini aniqlash;
- * loyihalar ro'yxatini yaratish va boshqaruv nazorati uchun bosqichlarni tanlash;
- * boshqaruv uchun loyiha faoliyati to'g'risida hisobotlarni ishlab chiqish;
- * CMMSni amalga oshirish bo'yicha yuqori boshqaruv yig'ilishlarini o'tkazish.

Rivojlanish jarayonida tashkilot strategiyasi, ish texnologiyasi, missiyasi, korporativ tuzilmasi, xodimlarning malakasi va malakasi darajasi va boshqa miqdoriy va sifat xususiyatlari bilan ajralib turadigan muayyan bosqichlardan o'tadi. Rivojlanishning keyingi darajalariga o'tish tashkilotga raqobatbardosh bo'lishga, resurslarini optimal taqsimlashga, shuningdek, bozor talablariga tezda javob berishga imkon beradi. Tashkiliy rivojlanishni tavsiflovchi modellar etuklik darajasi modellari deb ataladi.

Korporativ loyihalarni boshqarish metodologiyasi - bu ularni belgilaydigan protseduralar va ichki me'yoriy hujjatlar to'plami, shuningdek, kompaniyaning barcha loyihalarini yagona qoidalar va standartlarga muvofiq amalga oshirishni ta'minlaydigan loyihalarni boshqarish vositalari va usullari to'plami. O'z navbatida, korporativ loyihalarni boshqarish metodologiyasi korporativ loyihalarni boshqarish standartlarida (CPMS) aks ettirilgan. Maqolada loyihani boshqarishning asosiy qoidalari, talablari, tamoyillari va amaliyotini belgilaydigan kompaniyada loyihalarni boshqarishni tartibga soluvchi ichki me'yoriy hujjatlar tarkibida yuqori darajadagi hujjat sifatida korporativ loyihalarni boshqarish standarti ta'rifini ko'rib chiqish taklif etiladi. Korporativ standart ishda tizimlashtirilgan xalqaro va Rossiya boshqaruv standartlariga asoslanadi. O'z faoliyatida loyihaga yo'naltirilgan yondashuvni qo'llashga intilayotgan Rossiya kompaniyalarining aksariyati uchun eng muhim vazifa loyihani boshqarishning korporativ metodologiyasini (CPM) ishlab chiqish bo'lib, u asosiy tushunchalar, printsiplar, mexanizmlar va faoliyat jarayonlarini belgilaydi. loyihalar bilan bir qatorda dasturlar va loyiha portfellarini ham o'z ichiga olishi

mumkin bo'lgan korporativ loyihalarni boshqarish tizimi (CPMS). Korporativ loyihalarni boshqarish metodologiyasi lug'at, CMMS ishtirokchilarining rollari tavsifi, loyihani boshqarish jarayonlari va boshqaruv hujjatlari shablonlarini o'z ichiga oladi. Rossiya kompaniyalari o'zlarining korporativ standartlarini yaratishga intilishadi, ammo ular bir qator qiyinchiliklarga duch kelishadi. Maqolada ba'zi rus kompaniyalarining korporativ loyihalarni boshqarish standartini yaratish tajribasi ko'rsatilgan. Shuningdek, u amaliy maslahatlar beradi loyiha faoliyati metodologiyasini joriy etish va korporativ loyihalarni boshqarish standartlarini ishlab chiqish. Xususan, loyihani klassik boshqarishning 5 bosqichi taklif etiladi, ammo loyiha talab qilsa, qo'shimcha bosqichlarni qo'shish mumkin. Bularga quyidagilar kiradi: loyihani boshlash, rejalashtirish, loyihalash, amalga oshirish va sinovdan o'tkazish, monitoring va loyihani yakunlash. Loyihani boshqarishda e'tiborga olinishi kerak bo'lgan asosiy nuance doimiy ravishda ko'rib chiqilishi va yangilanishi kerak bo'lgan loyiha jadvali ekanligi isbotlangan.

Korporativ loyihalarni boshqarish metodologiyasi - bu ularni belgilaydigan tartiblar va ichki me'yoriy hujjatlar to'plami, shuningdek kompaniyaning barcha loyihalarini yagona qoidalar va standartlarga muvofiq amalga oshirishni ta'minlaydigan loyihalarni boshqarish vositalari va usullari to'plami. Umuman olganda, korporativ loyihalarni boshqarish tizimi quyidagi elementlarni (asboblarni) o'z ichiga oladi: loyihalarni boshqarish metodologiyasi; loyiha ofisi; loyiha qo'mitasi; loyihani rag'batlantirish tizimi; loyiha vakolatlarini boshqarish tizimi (doimiy o'qitish va xodimlarni rivojlantirish); loyiha faoliyati auditi; loyiha faoliyatini avtomatlashtirish axborot tizimi.

Umuman olganda, korporativ loyihalarni boshqarish tizimi quyidagi elementlarni (asboblarni) o'z ichiga oladi: loyihalarni boshqarish metodologiyasi; loyiha ofisi; loyiha qo'mitasi; loyihani rag'batlantirish tizimi; loyiha vakolatlarini boshqarish tizimi (doimiy o'qitish va xodimlarni rivojlantirish); loyiha faoliyati auditi; loyiha faoliyatini avtomatlashtirish axborot tizimi.

O'z navbatida, korporativ loyihalarni boshqarish metodologiyasi korporativ loyihalarni boshqarish standartlarida (CPMS) aks ettirilgan.

Korporativ loyihalarni boshqarish standartining bir qator ta'riflari mavjud.

- * loyiha boshqaruvini tartibga soluvchi va ta'minlovchi hujjatlar to'plami;
- * talablarni bajarish yoki muayyan harakatlarni belgilovchi hujjat, nizom;
- * aksiyaning loyiha faoliyatini tartibga soluvchi norma va qoidalar.

Biroq, biz loyihani boshqarishning asosiy qoidalari, talablari, tamoyillari va amaliyotini belgilaydigan kompaniyada loyiha boshqaruvini tartibga soluvchi ichki me'yoriy hujjatlar tarkibida yuqori darajadagi hujjat sifatida korporativ loyihalarni boshqarish standartining ta'rifini ko'rib chiqishni taklif qilamiz. Ushbu yondashuv

markaziy ofisda loyihada sodir bo'layotgan barcha narsalarni: barcha biznes jarayonlarini va ular o'rtasidagi munosabatlarni "yuqoridan" tizimlashtiradigan va umumlashtiradigan yagona asboblarni to'plami bo'lishi kerakligi bilan bog'liq. Korporativ boshqaruv standartining maqsadlari quyidagilardan iborat:

- kompaniyada yagona va tushunarli boshqaruv jarayonlarini shakllantirish;
- turli tuzilmaviy bo'linmalardan keladigan axborot oqimlarini tartibga solish;
- loyihalarni tezda ishga tushirish;
- loyihalarni boshqarishning korporativ madaniyatini shakllantirish;
- nazorat nuqtalari bo'yicha turli loyihalarni nazorat qilish.

Shunday qilib, korporativ standart shartnoma loyihalari tasnifini joriy etdi, loyihaning hayot tsiklining bosqichlarini batafsil bayon qildi, loyihani amalga oshirishni rejalashtirish va monitoring qilish parametrlarini aniqladi, shartnoma loyahasini boshqarishning tashkiliy tuzilmasini tavsifladi, shuningdek menejerlarning vakolatlari va funktsionalligini tartibga soladi, loyiha. kuratorlar va loyiha reestri ma'muri.

Shuning uchun menejerlar va jamoa a'zolari o'z sohalarida protseduralarni hujjatlashtirishlari tavsiya etiladi. Masalan, o'zgartirishlar so'rovi qanday amalga oshiriladi, moliyalashtirish qanday tasdiqlanadi va amalga oshiriladi, manfaatdor tomonlar loyihadagi o'zgarishlar haqida qanday xabardor qilinadi va hokazo. Bu biznes uchun juda zarur bo'lgan loyihalarni amalga oshirishga imkon beradi. samaraliroq va yo'qotishlarsiz amalga oshiriladi.

Foydalangan adabiyotlar:

1. Ajiqulova N.V. Loyihani boshqarishning korporativ standartini shakllantirish: dis. ...kand. ekon. Sci. - M., 2013 yil.
2. Anshin V.M., Ilyina O.N. Rossiya kompaniyalarida loyiha portfelini boshqarishning etukligini baholash va tahlil qilish metodologiyasini o'rganish: darslik. - M.: INFA-M, 2014. - 43-49-betlar.
3. Zaykovskiy V.E. Gazni tashish kompaniyasida loyihalarni boshqarish metodologiyasini joriy etish // Neft va gaz kompleksini iqtisodiyot va boshqarish muammolari. - 2016. - No 4. - B. 42-46.
4. Maslovskiy V.P. Loyihani boshqarish: ma'ruza matnlari / Sibirsk. federal univ. - Krasnoyarsk, 2008. - 54 p.
5. Korporativ loyihalarni boshqarish standartini yaratish. - URL: <https://pmpractice.ru/projects/182>.
6. Neft-gaz kompleksida boshqaruv tizimini yaratish va joriy etish. - URL: <https://pmpractice.ru/projects/148>.